
ČLANCI, RASPRAVE, ANALIZE, PRIKAZI

UDK: 347.75(094.9)(497.11): 368.8: 368.023.2: 368.023.3

**Dr Zoran D. Radović, doktor pravnih nauka,
glavni i odgovorni urednik časopisa „Tokovi osiguranja“
zoran-radovic@hotmail.com**

GRAĐANSKI ZAKONIK REPUBLIKE SRBIJE

Poštovani čitaoci, u pripremi je donošenje građanskog zakonika Republike Srbije. Već je objavljen prednacrt zakonika, u kome su pojedina pitanja ostala otvorena. Predočićemo ih radi otvaranja diskusije za iznalaženje adekvatnih rešenja. Redakcija vas poziva da u ovom poduhvatu učestvujete pismenim prilozima.

Zbog velikog obima relevantnih odredaba prednacrta zakonika, nećemo moći da iznesemo sva otvorena pitanja. Odredbe koje se odnose na životno osiguranje objvićemo u narednom broju časopisa.

Ključne reči: građanski zakonik, osigurač, ugovarač osiguranja, osiguranik, slučaj po-kriven osiguranjem

1. Uvod

Prvi građanski zakonik Kraljevine Srbije donet je 1844. godine i predstavljaо je skraćenu recepciju austrijskog građanskog zakonika, uz odredbe srpskog običaj-nog prava.¹ Posle Drugog svetskog rata, u nedostatku zakonskih normi o osiguranju, značajan izvor prava bila su pravna pravila iz bivših građanskih i trgovačkih zakona stare Jugoslavije. Ona su se mogla primenjivati ograničeno.² Najvažniji izvori našeg

---

1 Aleksandar Goldštajn, *Privredno ugovorno pravo*, Zagreb, 1967, str. 21

2 Predrag Šulejić, *Pravo osiguranja*, Beograd, 2005, str. 39-41.

prava koje reguliše oblast osiguranja obligacionog karaktera jesu Zakon o obligacionim odnosima iz 1978. godine (ZOO) i Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Za razliku od Zakona o obligacionim odnosima, odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, koje se odnose na osiguranje, uglavnom su dispozitivnog karaktera.³

Za građanski zakonik naše zemlje od velikog je značaja rad profesora Mihaila Konstantinovića „Obligacije i ugovori – skica za zakonik o obligacijama i ugovorima“ iz 1969. godine. Konstantinović je u obzir uzeo stvarnost našeg pravnog života, savremene teorije iz oblasti obligacionog prava, kao i najznačajnija rešenja građanskih zakonika pojedinih zemalja.⁴ Izradi prednacrta Zakonika prišlo se sa idejom da to bude ono što pravnici zovu „popularan zakonik“, čije će odredbe u najvećoj meri biti razumljive i nepravnicima.

2. Materijalne odredbe zakonika

U primeni ZOO i ZPUP problemi su nastali prvenstveno stoga što je ZPUP donet pre ZOO. Bilo je prirodno da se prvi zakon prvi i donese. No problemi u vezi sa njihovom primenom ni danas nisu savladani. Citiraćemo značajna mesta.

Skica profesora Konstantinovića:

Odredbe ovog odeljka ne primenjuju se na transportna osiguranja.

ZOO:

Odredbe ove glave neće se primenjivati na plovidbeno osiguranje, kao ni na druga osiguranja na koja se primenjuju pravila o plovidbenom osiguranju.

ZPUP:

Odredbe ove glave Zakona primenjuju se i na osiguranje brodova u gradnji i stvari namenjenih njihovoј izgradnji, na osiguranje stvari koje se pre ili posle prevoza brodom nalaze u skladištima, stovarištima ili na drugim mestima, ili se prevoze drugim prevoznim sredstvima, na reosiguranje predmeta navedenih u ovome članu, kao i na slična osiguranja i reosiguranja ako su zaključena po polisama ili uslovima uobičajenim za plovidbeno osiguranje.

---

³ Ivica Jankovec i Zoran Miladinović, *Pravo osiguranja*, Niš, 2006, str. 35.

⁴ Bor. T. Blagojević, Predgovor skici profesora Konstantinovića, str. 6.

Prednacrt zakonika predviđa više varijanti o isključenju nekih osiguranja:

Odredbe ove glave neće se primenjivati na pomorsko osiguranje i na druga osiguranja na koja se primenjuju odredbe o pomorskom osiguranju, na osiguranja u vazdušnom saobraćaju i na osiguranja potraživanja.

I varijanta: Stav 1. se menja tako da glasi:

Odredbe ove glave neće se primenjivati na pomorsko osiguranje, na osiguranja u vazdušnom saobraćaju, na osiguranja potraživanja i na reosiguranje.

Odredbe ove glave neće se primenjivati ni na osiguranja koja su regulisana posebnim zakonom.

II varijanta: Dodaje se stav 2. koji glasi:

Odredbe ove glave primenjivaće se kao opšta pravila u osiguranjima koja su regulisana posebnim zakonom.

Opšte odredbe

Ugovorom o osiguranju obavezuje se ugovorač osiguranja da osiguraču plati određenu svotu (premiju), a ovaj se, ako se desi ugovorom predviđeni događaj (slučaj pokriven osiguranjem) obavezuje da ugovoraču ili nekom drugom korisniku isplati određenu svotu novca ili nešto drugo.

Kad je ugovor zaključen

Ugovor o osiguranju zaključen je kad je ponuda o osiguranju prihvaćena. (Ako osigurač u roku od osam dana odbije ponudu ponuđača, smatraće se da je ponudu prihvatio i da je ugovor o osiguranju zaključen.)

O zaključenom ugovoru o osiguranju osigurač je obavezan da ugovornoj strani bez odlaganja preda sastavljenu i potpisanoj polisu ili neku drugu ispravu o osiguranju (list pokrića i drugo).

Polisa se prenosi cesijom ili indosamentom sa dejstvom ustupanja.

Polisa se može izdati i u elektronskoj formi i sadržati mehanički potpis.

Rizik

Rizik koji je obuhvaćen osiguranjem (rizik s osiguravajućim pokrićem) mora biti budući, neizvestan i nezavisan od volje ugovorača osiguranja i osiguranika.

Osigurani slučaj

Osigurani slučaj je događaj koji nastaje ostvarenjem rizika sa osiguravajućim pokrićem.

Kad je ugovor zaključen

Ugovor o osiguranju zaključen je kada je ponuda prihvaćena.

Novi član:

Ugovor o osiguranju lica zaključen je kada strane potpišu polisu osiguranja.

Alternativa: Kada je osiguranik fizičko lice koje ne zaključuje ugovor za svoje profesionalne ili komercijalne delatnosti (kada je u svojstvu korisnika usluga) ugovor je zaključen kada ugovorne strane potpišu polisu osiguranja.

Alternativa: Dodaje se novi član koji glasi: Pre zaključenja ugovora o osiguranju osigurač je dužan da zainteresovanoj strani dostavi informacije o poslovnom imenu i organizaciono-pravnom obliku osigurača i poslovne jedinice koja zaključuje ugovor; opštim uslovima osiguranja, kao i merodavnom pravu za ugovor o osiguranju; vremenu trajanja ugovora o osiguranju; pravilima i uslovima kada se može odustati od ugovora; visini premije osiguranja; načinu plaćanja premije; visini doprinosa, poreza i drugih troškova koji se zaračunavaju pored premije osiguranja u ukupnom iznosu ovih plaćanja; roku na koji ponuda vezuje ponudioca; telu koje je nadležno za nadzor nad društvom za osiguranje.

U slučaju životnog osiguranja, ugovornoj strani, pored navedenih informacija koje se dostavljaju u vezi sa ugovorima koji se zaključuju u svim vrstama osiguranja, moraju se, kao dopunski, saopštiti sledeći podaci: o osnovici i merilima za učešće u dobiti; o tabelama ukupne vrednosti polise; o pravima na kapitalizaciju ugovora o životnom osiguranju i pravima iz takvog osiguranja.

Ukoliko osigurač prekrši obavezu davanja informacija u smislu prethodnih stava ovoga člana, osiguranik (ugovorač osiguranja) ima pravo da pismenim putem rasinke ugovor u roku od mesec dana od dana kada je saznao za neispunjerenje ove obaveze osigurača, a najkasnije u roku od godinu dana posle zaključenja ugovora o osiguranju. U tom slučaju, osiguranik ima pravo na naknadu štete koju je pretrpeo zbog raskida ugovora.

Polisa osiguranja

O zaključenom ugovoru o osiguranju osigurač je obavezan da ugovornoj strani osiguranja bez odlaganja pred uredno sastavljenu osiguravajuću polisu ili drugu ispravu o osiguranju (list pokrića i drugo).

Prema sporazumu ugovornih strana, polisa može glasiti na određeno lice, po naredbi, ili na donosioca.

Polisa se prenosi cesijom ili indosamentom sa dejstvom ustupanja.

Polisa osiguranja života ne može glasiti na donosioca.

Polisa može biti izdata i u elektronskoj formi i sadržati mehanički potpis.

Opšti i posebni uslovi osiguranja

Opšti uslovi osiguranja, koji su sastavni deo ugovora o osiguranju, moraju da sadrže potpunu informaciju o događajima na osnovu kojih nastaje obaveza osigurača na isplatu naknade iz osiguranja i o slučajevima u kojima je njegova obaveza isključena; o načinu određivanja visine premije i posledicama neplaćanja ili neurednog plaćanja premije; o obavezama prijavljivanja okolnosti od značaja za ocenu rizika pre i posle zaključenja ugovora; o obavezama osiguranika posle nastanka slučaja pokrivenog osiguranjem i njegovog dokazivanja; o pravu ugovornih strana na izmenu ili otkaz ugovora; o mesnoj nadležnosti suda u Republici Srbiji.

Upoznavanje osiguranika sa opštim i posebnim uslovima i s predajom opštih uslova osiguraniku

Osigurač je dužan da upozna ugovorača osiguranja da su opšti i posebni uslovi sastavni deo ugovora, kao i da mu predaj njihov tekst ako uslovi nisu štampani na samoj polisi.

Ukoliko osigurač ne ispuni obavezu iz stava 1. ovog člana, smatraće se da je ugovor zaključen na osnovu sastojaka sadržanih u samoj polisi, bez isključenja ili ograničenja pokrića koja sadrže uslovi osiguranja ako osiguranik za njih nije znao, niti je kao savesno lice morao znati.

Alternativa: Stav 3. se menja tako da glasi: Klaузule koje predviđaju ništavost, gubitak prava ili isključenja pokrića punovažne su ako su vidljivo odštampane u polisi.

Plaćanje premije

Ako se premija ne plati o dospelosti, dejstvo osiguranja obustavlja se po samom zakonu po proteku mesec dana od roka dospelosti.

Ako ugovorač osiguranja, na poziv osigurača, koji mu mora biti dostavljen preporučenim pismom, ne isplati dospelu premiju u roku određenom u pismu, a koji ne može biti kraći od mesec dana računajući dan kad mu je pismo uručeno, niti to učini drugo zainteresovano lice, osigurač, izuzev u osiguranju života, može tražiti njenu isplatu sudskim putem ili raskinuti ugovor.

Ugovor se može raskinuti po prethodnom stavu samo ako je osiguranik u istom pismu upozoren da se ugovor može raskinuti ako ne dostavi dužnu premiju osiguraču u ostavljenom roku.

Ako se osiguranje ne raskine po prethodnim stavovima ovoga člana, ono ponovo dobija svoje dejstvo za ubuduće, i to narednog dana po isplati zadocnele premije.

Trajanje osiguranja

Ako ugovor o osiguranju ima određeno trajanje, prestaje da važi s protekom naznačenog roka – osim ako je ugovorenno da se može prečutno produžiti.

Takvo produženje ne može se ugovoriti za period duži od godinu dana.

Po isteku ugovorenog roka, osiguranje se prečutno produžava svaki put za godinu dana ako polisom nije određen kraći rok.

Ugovor koji se prečutno produžava ne smatra se novim ugovorom, već nastavlja da proizvodi dejstva pod istim uslovima kao i prvobitno zaključeni ugovor, od momenta produženja (kontinuitet pokrića).

Osiguranje imovine

Interes osiguranja

Ugovor o osiguranju imovine može zaključiti svako lice ili se može zaključiti u korist svakog lica koje ima interes da se ne dogodi slučaj pokriven osiguranjem, pošto bi inače pretrpelo neki materijalni gubitak.

Prava iz osiguranja pripadaju samo licima koja su u času nastanka štete na osiguranom predmetu imala pravno dozvoljen materijalni interes da se slučaj pokriven osiguranjem ne dogodi.

Svrha imovinskog osiguranja

Pri utvrđivanju iznosa štete izmakla dobit uzima se u obzir samo ako je to ugovorenno.

Alternativa glasi: Pri utvrđivanju iznosa štete uzima se u obzir izmakla dobit ukoliko ugovorom nije isključena.

Štete prouzrokovane ratnim operacijama i pobunama

Osigurač nije dužan naknaditi štete prouzrokovane ratnim operacijama ili pobunama, osim ako nije drukčije ugovorenno. Alternativa glasi: Osigurač nije dužan naknaditi štete prouzrokovane ratnim operacijama, osim ako nije drukčije ugovorenno.

Osiguranje od odgovornosti

Osigurani slučaj

U osiguranju od odgovornosti osigurani slučaj ostvaren je u momentu štetnog događaja za čije posledice postoji odgovornost osiguranika.

Smatra se da je slučaj pokriven osiguranjem nastao onog momenta kada je takav događaj počeo da se ostvaruje.

Jednim osiguranim slučajem smatra se i više vremenski povezanih šteta ako su one posledica istog uzroka.

Alternativa: Na kraju stava 1. dodaju se reči: *Ukoliko nije drukčije ugovoreno.*

Vremenska važnost osiguranja

Osigurač je u obavezi samo ako je osigurani slučaj nastao za vreme važnosti osiguranja.

Osigurani slučaj koji je nastao za vreme važnosti osiguranja, a čiji je uzrok postojao u periodu koji prethodi zaključenju ugovora o osiguranju, pokriven je osiguranjem samo ako ugovarač osiguranja nije bio poznat ili nije mogao biti poznat uzrok od koga osigurani slučaj potiče.

Za štetne posledice prouzrokovane pri ostvarenju osiguranog slučaja koje nastanu po isteku osiguranja ugovorom se može ograničiti odgovornost osigurača za određeni vremenski raspon.

Prethodna dva člana zamenjuju se sa tri nova stava koji glase:

Ugovorom o osiguranju određuje se da li će obaveza osigurača nastupiti u momentu štetnog događaja ili u momentu podizanja odštetnog zahteva. Međutim, ako je pokrivena odgovornost fizičkog lica van njegove profesionalne aktivnosti, obaveza osigurača nastupa u momentu štetnog događaja.

Zakonom se može odrediti jedan od načina nastanka osiguranog slučaja kod pokrića posebnih vrsta osiguranja.

Osigurač je obavezan da prilikom zaključenja ugovora posebnom pismenom izjavom u polisi osiguranja odgovornosti obavesti osiguranika o tome koji se događaj smatra relevantnim za nastanak obaveze osigurača (štetni događaj ili podizanje odštetnog zahteva), kao i o posledicama koje nastaju u jednom od ova dva slučaja kod sukcesije ugovora.

Osigurani slučaj u momentu štetnog događaja

Ukoliko nije drukčije ugovoren, obaveza osigurača nastaje u momentu štetnog događaja za čije posledice postoji odgovornost osiguranika (osigurani slučaj).

Smatra se da je osigurani slučaj nastao onog momenta kada je takav događaj počeo da se ostvaruje.

Osiguranim slučajem smatra se i više vremenski povezanih šteta ako su posledica istog uzroka.

Osigurač je u obavezi samo ako je štetni događaj nastao za vreme važnosti osiguranja.

Odgovornost osigurača odnosi se i na štete koje su u uzročnoj vezi sa štetnim događajem, a koje se mogu ostvariti i posle prestanka ugovora o osiguranju.

Štetni događaj nastao za vreme važenja osiguranja, a čiji je uzrok iz perioda koji prethodi zaključenju ugovora o osiguranju, pokriven je osiguranjem samo ako ugovoraču osiguranja ili osiguraniku do početka osiguranja nije bio poznat ili nije mogao biti poznat uzrok štetnog događaja.

Alternativa: Stav 5. se menja tako da glasi: Za štetne posledice prouzrokovane osiguranim slučajem koje nastaju po isteku osiguranja ugovorom može se ograničiti odgovornost osigurača za određeni vremenski period. Ovo ograničenje nema uticaja na zastarelost potraživanja iz čl. ...

Osigurani slučaj u momentu podizanja odštetnog zahteva

Ugovorom o osiguranju može se predvideti nastupanje obaveze osigurača u momentu podizanja odštetnog zahteva oštećenog lica pod uslovom da se štetni događaj dogodio u vreme trajanja ugovora, kao i kada je prvi odštetni zahtev upućen osiguraniku ili njegovom osiguraču između prvog dana kada pokriće zasniva dejstvo i isteka osiguranog roka od dana prestanka ugovora.

Ugovoreni dodatni rok ne može biti kraći od tri (ili: pet), (ili: deset) godina.

Visina pokrića u dodatnom roku ne može biti manja od pokrića koje se zahteva u godini koja prethodi datumu prestanka ugovora.

Zakonom mogu biti određeni uslovi dužeg roka i većeg dodatnog pokrića za pojedine vrste osiguranja.

Osigurač neće pružiti osiguraniku pokriće za štetu ako utvrdi da je osiguranik znao za štetni događaj u vreme zaključenja ugovora o osiguranju.

Prestaje pravo na naknadu iz osiguranja ako do isteka ugovornog dodatnog roka ne bude podignut odštetni zahtev prema osiguraču.

Pravna zaštita osiguranika

Osigurač snosi troškove spora i druge opravdane troškove radi utvrđivanja osiguranikove obaveze u granicama svote osiguranja.

Iz osiguranja se naknađuju i troškovi mera preduzetih na zahtev osigurača ili u dogovoru sa njim, radi zaštite od neopravdanih i preteranih zahteva trećih lica.

Nova rešenja u prednacrtu zakonika, u delu imovinskog osiguranja, jesu sledeća:⁵

- preciziranje pojma interesa osiguranja
- redukcija osigurane sume i smanjenje premije savesno zaključenog nadosiguranja
- osiguranje izgubljene dobiti
- osiguranje za slučaj štete koju prouzrokuje od organ pravnog lica

Nova rešenja u prednacrtu zakonika, kod osiguranja od odgovornosti, jesu sledeća:

- regulisanje momenta nastupanja osiguravajućeg slučaja
- vremenska važnost osiguranja
- regulisanje troškova pravne zaštite.

3. Zaključak

Uvidom u prednacrt zakonika moguće je sagledati predložena rešenja i probleme koji mogu nastati u vezi sa primenom zakonika.

U odnosu na ZOO, menja se terminologija. Umesto „osiguravač“ predlaže se „osigurač“. Kod zaključenja ugovora o osiguranju prednacrt predviđa „zainteresovanu stranu“ i „ugovornu stranu“. Bilo bi celishodnije predvideti samo „ugovarača osiguranja“.

Prva odredba prednacrta propisuje obavezu osigurača kada se desi ugovorom predviđeni događaj (osigurani slučaj). Štetni događaj je uži pojam od osiguranog slučaja. Osigurani slučaj je šteta koja je konkretnim osiguranjem pokrivena i za koju osiguranik može tražiti naknadu saglasno uslovima ugovora o osiguranju. Bilo bi bolje zadržati „osigurani slučaj“ bez „događaja“.

---

⁵ Predrag Šulejić, „Predlog tema za javnu raspravu o novim rešenjima koja sadrži prednacrt građanskog zakonika Republike Srbije u odnosu na ugovor o osiguranju“, Pravni život, Beograd, br. 11/2010, Tom III, str. 608.

Prednacrt u odnosu na ZOO sužava osiguravajuće pokriće. Za razliku od ZOO, u kome su pokrivenе štete prouzrokovane ratnim rizicima i pobunama, u prednacrtu, u jednoj varijanti, izostale su pobune. Pojam pobune obuhvata organizovani i otvoreni otpor prema postojećoj vlasti.⁶ Međutim, i šire, on treba da obuhvati građanske nemire kako bi se izbegli nesporazumi u vezi s primenom relevantne zakonske odredbe. Navećemo primer iz nedavne prakse. Ukoliko demonstranti zapale zgradu nacionalne televizije i zatim nastave da demonstriraju na ulici, u pitanju je rizik od građanskih nemira. Ukoliko bi demonstranti zauzeli zgradu televizije i ostali u zgradi, postavljajući političke zahteve, radilo bi se o pobuni. Trebalo bi zadržati *rizik od „pobune”*.

Prednacrt: „*Osiguravajući slučaj je događaj koji nastaje ostvarenjem osiguravajućeg rizika.*“ Ostvarenje osiguravajućeg događaja predstavlja važan elemenat slučaja pokrivenog osiguranjem. Potrebno je izvršiti uvid u širinu osiguravajućeg pokrića i naročito sagledati isključene rizike.

Na primer, požar u imovinskom osiguranju predstavlja jedan od osnovnih rizika. Šteta na imovini usled požara pokrivena je osiguranjem ukoliko uzrok požara nije isključen iz pokrića. Šteta od požara prouzrokovana ratnim dejstvima nije pokrivena. Isključene štete su štete koje su izričito isključene iz osiguranja zakonskim propisom ili ugovornom odredbom.⁷

U prošlosti su zabeležene teškoće u vezi s tumačenjem odredbe iz ugovora o osiguranju koja je slična odredbi u prednacrtu: „*Jednim osiguravajućim slučajem smatra se i više vremenski povezanih šteta ako su posledica istog uzroka.*“

Primeri:

U terorističkom napadu 2001. u Njujorku srušene su dve zgrade Svetskog trgovinskog centra kada su dva putnička vazduhoplova udarila u njih u vremenskom rasponu od dvadesetak minuta. Postavljeno je pitanje tumačenja jednog štetnog događaja.⁸ Da li je osiguravajući slučaj i šteta koju je pretrpeo prodavac robe (duty free shop) na Floridi, šteta nastala zbog terorističkog napada u Njujorku? Da li je napad 500 japanskih aviona na Perl Harbor (Havaji) u Drugom svetskom ratu, koji je trajao dva dana, predstavlja jedan slučaj pokriven osiguranjem? U Indoneziji, za vreme građanskih nemira, bilo je pljački na više mesta. Da li se pojedine pljačke mogu prihvati kao jedan osigurani slučaj? Isto važi za zemljotres u SAD. Da li je u Engleskoj krađa automobila za vreme građanskih nemira slučaj koji je pokriven osiguranjem od građanskih nemira?

---

6 E. R. H. Ivamy, *General Principles of Insurance Law*, London, 1970, str. 224.

7 Veljko Tomašić, *Ugovor o plovidbenom osiguranju*, Beograd, 1990, str. 174.

8 Steve Reynaldson and Barnie Heinze, *Law and Effects*, SAD, 27.11.2001.

Predloženo rešenje prema kome polisu osiguranja ne treba da potpišu ugovorne strane treba pozdraviti. Ugovor o osiguranju zaključen je pre izdavanja polise. Takođe, način prenosa polise osiguranja jasno je regulisan.

Prednacrt sadrži obimne odredbe o opštim i posebnim uslovima osiguranja, uz obavezu osigurača da o njima upozori ugovorača osiguranja. Interesantna je sledeća odredba u prednacrtu: „*Nadležni organ koji vrši kontrolu delatnosti osiguranja može da proširi ili smanji broj obaveznih sastojaka koje opšti i posebni uslovi osiguranja treba da sadrže, zavisno od vrste osiguranja i svojstva osiguranika.*” Daju mu se, smatramo, prevelika ovlašćenja.

U prednacrtu se ograničava pravo osiguranika na naknadu troškova preduzetih mera radi zaštite od neopravdanih i preteranih odštetnih zahteva trećih lica, uz uslovljavanje ove naknade odobrenjem osigurača. Bilo bi bolje rešenje da osiguranik ima pravo na ovu naknadu ukoliko je troškove podneo razložno i ako takvu saglasnost osigurača nije mogao blagovremeno da dobije. Osiguranik nije uvek u prilici da prethodno konsultuje osigurača. Ovo pravo osiguranika predstavljalo bi izuzetak od opšteg pravila, prema kojem je visina naknade iz osiguranja ograničena visinom osigurane sume.

U osiguranju od odgovornosti predviđena je odredba prema kojoj osigurani slučaj može nastati kao posledica uzroka koji se ostvario pre zaključenja ugovora o osiguranju – pod uslovom da ugovorač osiguranja nije znao, niti je mogao znati za štetni događaj. Primer: postepeno curenje ulja iz skladišta osiguranika koje s vremenom zagadi čovekovu sredinu. Ne postoje razlozi zbog kojih bi ugovorač morao snositi posledice štetnog događaja započetog pre zaključenja ugovora o osiguranju.

Da je potrebno doneti građanski zakonik Republike Srbije, ne treba dokazivati. Dugo smo bez njega bili. Komisija koja je radila na izradi prednacrta zakonika vodila je računa o pravu Evropske unije i zaštiti interesa osiguranika. Pred osigurača su stoga postavljene veće obaveze.

Summary

Civil Code of the Republic of Serbia

Zoran Radović, Ph. D

It is of utmost importance that the Republic of Serbia regulates private law by promulgating the Civil Code. The first Civil Code was enacted in 1844, influenced by the Austrian Civil Code including the Serbian custom law.

Insurance law covering property and life insurance is regulated in detail. When enacted, the Code will replace the Law of Obligations. The Code will be a modern one, taking into account the European Union regulations and protection of assured.

Novelties in the Code will be the following:

- insurable interest will be more precisely defined
- insurance of profit
- in liability insurance
- regulating moment when the insured event occurred
- period of insurance in detail
- regulating expenses covering legal protection.

When the Code comes into force the insurers will, beyond any doubt, have more obligations towards the assured.